

Carolina Maria Niță

**Drept internațional
privat român**

Editura
Hamangiu
2025

Cuprins

TITLUL I. PARTEA GENERALĂ	1
CAPITOLUL I. CONSIDERAȚII INTRODUCATIVE ASUPRA DREPTULUI INTERNAȚIONAL PRIVAT	1
Secțiunea 1. Aspecte introductive	1
Secțiunea a 2-a. Elementul de extraneitate	2
Secțiunea a 3-a. Raportul juridic de drept internațional privat	6
§1. Raportul juridic – obiect al dreptului internațional privat	6
§2. Raportul juridic care nu constituie obiect al dreptului internațional privat	7
Secțiunea a 4-a. Corelația dintre dreptul internațional privat și dreptul public	8
CAPITOLUL II. DOMENIUL DREPTULUI INTERNAȚIONAL PRIVAT	10
Secțiunea 1. Noțiunea de domeniu al dreptului internațional privat	10
Secțiunea a 2-a. Instituțiile juridice care formează domeniul dreptului internațional privat	10
§1. Conflictul de legi	10
§2. Conflictul de jurisdicții	14
§3. Condiția juridică a străinului	15
§4. Cetățenia	16
CAPITOLUL III. IZVOARELE DREPTULUI INTERNAȚIONAL PRIVAT	17
Secțiunea 1. Aspecte preliminare	17
Secțiunea a 2-a. Izvoarele interne	17
Secțiunea a 3-a. Izvoarele internaționale	19
Secțiunea a 4-a. Actele juridice ale Uniunii Europene și jurisprudența C.J.U.E.	22
§1. Tratatul pe care se întemeiază Uniunea Europeană și izvoarele derivate ale dreptului european	22
§2. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene	27
Secțiunea a 5-a. Cutuma și uzanțele internaționale	28
Secțiunea a 6-a. Practica judiciară și practica arbitrală	30
CAPITOLUL IV. CONȚINUTUL DREPTULUI INTERNAȚIONAL PRIVAT	31
Secțiunea 1. Aspecte introductive	31
Secțiunea a 2-a. Normele conflictuale	31
§1. Definiția și caracteristicile definitorii ale normei conflictuale	31
§2. Structura normei conflictuale	32
§3. Criteriile de legătură	33
3.1. Principalele criterii de legătură	33
3.2. Clasificarea criteriilor de legătură	38
3.3. Concursul criteriilor de legătură	39

§4. Clasificarea normelor conflictuale	40
§5. Sistemul de drept căruia îi aparține norma conflictuală	41
<i>Secțiunea a 3-a. Normele materiale</i>	42
<i>Secțiunea a 4-a. Normele de aplicație imediată (necesară)</i>	43
§1. Definiție	43
§2. Sistemul de drept căruia îi aparțin normele de aplicație imediată.	
Aplicabilitate și efecte	44
CAPITOLUL V. CALIFICAREA ȘI CONFLICTUL DE CALIFICĂRI	46
<i>Secțiunea 1. Definiția calificării</i>	46
<i>Secțiunea a 2-a. Clasificarea calificării</i>	49
<i>Secțiunea a 3-a. Conflictul de calificări</i>	52
<i>Secțiunea a 4-a. Legea după care se face calificarea</i>	55
§1. Regula. Calificarea după <i>lex fori</i>	55
§2. Excepțiile de la calificarea <i>lex fori</i>	56
CAPITOLUL VI. CONFLICTUL ÎN SPAȚIU AL NORMELOR CONFLICTUALE.	
RETRIMITEREA	65
<i>Secțiunea 1. Conflictul în spațiu al normelor conflictuale</i>	65
<i>Secțiunea a 2-a. Retrimiteria</i>	67
§1. Noțiunea și condițiile retrimiterii	67
§2. Formele retrimiterii	70
§3. Retrimiteria în sistemul de drept român	70
§4. Retrimiteria în dreptul Uniunii Europene	72
§5. Retrimiteria în convențiile internaționale	73
§6. Retrimiteria la un sistem de drept în care coexistă două sau mai multe sisteme legislative	75
§7. Argumente în favoarea retrimiterii	75
CAPITOLUL VII. APLICAREA LEGII STRĂINE	78
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Temeiul aplicării</i>	78
<i>Secțiunea a 2-a. Titlul cu care se aplică legea străină</i>	78
§1. Teoria aplicării legii străine ca element de drept (<i>questio juris</i>)	79
§2. Teoria aplicării legii străine ca element de fapt (<i>questio facti</i>)	79
§3. Teoria receptării dreptului străin	79
§4. Teoria drepturilor câștigate (<i>vested rights</i>)	80
<i>Secțiunea a 3-a. Formele aplicării legii străine</i>	81
§1. Aplicarea legii străine ca <i>lex causae</i>	81
§2. Aplicarea legii străine sub condiția reciprocității	81
§3. Aplicarea legii străine încorporate în contractul părților	84
<i>Secțiunea a 4-a. Titlul cu care se aplică legea străină în România</i>	85
§1. Aspecte generale	85
§2. Invocarea legii străine în fața autorităților forului	86

<i>Secțiunea a 5-a. Proba legii străine</i>	87
§1. Sarcina probei legii străine	87
§2. Mijloacele de probă ale legii	87
§3. Imposibilitatea de a stabili conținutul legii străine	92
<i>Secțiunea a 6-a. Interpretarea și aplicarea legii străine</i>	93
<i>Secțiunea a 7-a. Căile de atac în cazul greșitei interpretări sau aplicări a legii străine</i>	95
<i>Secțiunea a 8-a. Înlăturarea excepțională a legii aplicabile</i>	96
CAPITOLUL VIII. ORDINEA PUBLICĂ DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT	98
<i>Secțiunea 1. Noțiune și condiții</i>	98
<i>Secțiunea a 2-a. Elementele definitorii ale ordinii publice de drept internațional privat român</i>	100
<i>Secțiunea a 3-a. Comparatie între ordinea publică de drept internațional privat și alte instituții juridice</i>	102
§1. Comparatie cu ordinea publică de drept intern	102
§2. Comparatie cu normele de aplicatie imediată	103
§3. Comparatie cu retrimiteria	104
§4. Comparatie cu situația imposibilității aplicării legii străine	104
<i>Secțiunea a 4-a. Prevederi legale și convenționale privind ordinea publică de drept internațional privat</i>	105
§1. Prevederi din acte normative interne	105
§2. Prevederi din Regulamentele Uniunii Europene	107
§3. Prevederi din Convenții Internaționale la care România este parte	111
<i>Secțiunea a 5-a. Caracterele juridice ale ordinii publice de drept internațional privat român</i>	112
<i>Secțiunea a 6-a. Domeniul ordinii publice de drept internațional privat român</i>	114
<i>Secțiunea a 7-a. Efectele invocării ordinii publice de drept internațional privat român</i>	115
CAPITOLUL IX. FRAUDA LA LEGE ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT	117
<i>Secțiunea 1. Noțiunea și modalitățile fraudei la lege în dreptul internațional privat</i>	117
<i>Secțiunea a 2-a. Domeniile în care poate apărea fraudă la lege în dreptul internațional privat</i>	119
<i>Secțiunea a 3-a. Structura fraudei la lege în dreptul internațional privat</i>	122
<i>Secțiunea a 4-a. Condițiile fraudei la lege în dreptul internațional privat</i>	122
<i>Secțiunea a 5-a. Sancțiunea fraudei la lege în dreptul internațional privat</i>	123
<i>Secțiunea a 6-a. Dovada fraudei la lege în dreptul internațional privat</i>	126
<i>Secțiunea a 7-a. Comparații cu alte instituții juridice</i>	126
§1. Comparatie cu fraudă legii din dreptul intern	126
§2. Comparatie cu ordinea publică de drept internațional privat	127
§3. Comparatie cu simulația	128

CAPITOLUL X. CONFLICTUL DE LEGI ÎN TIMP ȘI SPAȚIU	130
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive</i>	130
<i>Secțiunea a 2-a. Formele conflictului de legi în timp și spațiu</i>	131
<i>Secțiunea a 3-a. Domeniile în care poate apărea conflictul de legi în timp și spațiu</i>	131
<i>Secțiunea a 4-a. Recunoașterea în România a drepturilor dobândite în străinătate</i>	132
§1. Temeiul juridic al recunoașterii a drepturilor dobândite în străinătate	132
§2. Condițiile recunoașterii în România a drepturilor dobândite în străinătate	132
§3. Consecințele recunoașterii drepturilor dobândite în străinătate	134
CAPITOLUL XI. CONFLICTUL MOBIL DE LEGI	135
<i>Secțiunea 1. Noțiune</i>	135
<i>Secțiunea a 2-a. Comparație cu alte instituții juridice</i>	135
§1. Comparație cu conflictul de legi în timp și spațiu	135
§2. Comparație cu conflictul în timp al legilor interne ale unui stat	135
<i>Secțiunea a 3-a. Domeniile în care poate apărea conflictul mobil de legi</i>	136
<i>Secțiunea a 4-a. Soluționarea conflictului mobil de legi</i>	136
§1. Aspecte generale	136
§2. Dispoziții ale dreptului intern român privind soluționarea conflictului de legi	140
§3. Dispoziții ale dreptului Uniunii Europene privind soluționarea conflictului de legi	144
§4. Dispoziții din convenții privind soluționarea conflictului de legi	149
CAPITOLUL XII. CONFLICTUL ÎN TIMP AL NORMELOR CONFLICTUALE	150
<i>Secțiunea 1. Aspecte prealabile</i>	150
<i>Secțiunea a 2-a. Conflictul în timp ale normelor conflictuale ale forului</i>	150
<i>Secțiunea a 3-a. Conflictul în timp al normelor materiale din dreptul străin, care constituie lex causae</i>	154
<i>Secțiunea a 4-a. Conflictul în timp al convențiilor internaționale</i>	155
TITLUL II. PARTEA SPECIALĂ	157
CAPITOLUL I. CONFLICTE DE LEGI PRIVIND STAREA ȘI CAPACITATEA PERSOANEI FIZICE	157
<i>Secțiunea 1. Precizări prealabile</i>	157
<i>Secțiunea a 2-a. Regula în materia reglementării stării civile și capacității persoanei fizice</i>	162
§1. Aplicarea legii naționale	162
§2. Legea aplicabilă stării civile și capacității persoanelor care au mai multe cetățenii sau nu au nicio cetățenie (apatrizii)	162

<i>Secțiunea a 3-a. Excepții în materia legii aplicabile stării civile și capacității persoanei fizice</i>	164
<i>Secțiunea a 4-a. Reședința obișnuită a persoanei fizice în dreptul internațional privat</i>	164
<i>Secțiunea a 5-a. Caracterul normelor conflictuale privind starea și capacitatea persoanei fizice</i>	167
<i>Secțiunea a 6-a. Domeniul de aplicare a normelor conflictuale privind starea și capacitatea persoanei fizice</i>	167
§1. Starea civilă a persoanei fizice	167
§2. Capacitatea civilă a persoanei fizice	168
2.1. Capacitatea de folosință a persoanei fizice	168
2.2. Capacitatea de exercițiu a persoanei fizice	172
2.3. Drepturile inerente ființei umane	173
2.4. Ocrotirea majorului	175
<i>Secțiunea a 7-a. Dispoziții speciale privind ocrotirea terților</i>	176
§1. Teoria interesului național	176
§2. Excepția de la aplicarea legii ocrotirii persoanei fizice în cazul lipsei calității de reprezentant, în favoarea legii locului încheierii actului	179
CAPITOLUL II. LEGEA APLICABILĂ ATRIBUTELOR DE IDENTIFICARE	
ALE PERSOANEI FIZICE	181
<i>Secțiunea 1. Precizări prealabile</i>	181
<i>Secțiunea a 2-a. Legea aplicabilă numelui persoanei fizice</i>	181
§1. Determinarea legii aplicabile numelui persoanei fizice	181
§2. Recunoașterea numelui persoanei fizice în practica Curții de Justiție a Uniunii Europene și a Curții Europene a Drepturilor Omului	185
<i>Secțiunea a 3-a. Legea aplicabilă ocrotirii împotriva actelor de încălcare a dreptului la nume</i>	191
<i>Secțiunea a 4-a. Domeniul de aplicare a legii privind numele persoanei fizice</i>	191
<i>Secțiunea a 5-a. Domiciliul persoanei fizice</i>	191
<i>Secțiunea a 6-a. Reședința persoanei fizice</i>	195
CAPITOLUL III. CONFLICTE DE LEGI CU PRIVIRE LA PERSOANA JURIDICĂ	197
<i>Secțiunea 1. Aspecte prealabile</i>	197
<i>Secțiunea a 2-a. Naționalitatea persoanei juridice</i>	199
§1. Noțiunea de naționalitate a persoanei juridice	199
§2. Criteriile după care se determină naționalitatea persoanei juridice în dreptul internațional privat	200
§3. Stabilirea naționalității persoanei juridice în dreptul internațional privat român	204
§4. Calificarea noțiunii de sediu social	207
§5. Schimbarea naționalității persoanei juridice	207
<i>Secțiunea a 3-a. Legea aplicabilă statutului organic al persoanei juridice</i>	211

<i>Secțiunea a 4-a. Legea aplicabilă statutului organic al sucursalelor și filialelor</i>	212
<i>Secțiunea a 5-a. Legea aplicabilă fuziunii unor persoane juridice de naționalități diferite</i>	213
<i>Secțiunea a 6-a. Domeniul de aplicare al legii statutului organic al persoanei juridice</i>	214
<i>Secțiunea a 7-a. Reședința obișnuită a persoanei juridice</i>	219
<i>Secțiunea a 8-a. Recunoașterea persoanelor juridice străine în România</i>	219
§1. Precizări prealabile	219
§2. Modalitățile și procedura de recunoaștere a persoanelor juridice străine în România	221
§3. Efectele recunoașterii persoanelor juridice străine în România	222
CAPITOLUL IV. NORMELE CONFLICTUALE PRIVIND RELAȚIILE DE FAMILIE	224
<i>Secțiunea 1. Legea aplicabilă promisiunii de căsătorie</i>	224
§1. Aspecte introductive privind promisiunea de căsătorie (logodna)	224
§2. Legea aplicabilă logodnei	226
§3. Domeniul de aplicare al legii promisiunii de căsătorie	227
<i>Secțiunea a 2-a. Legea aplicabilă încheierii căsătoriei</i>	227
§1. Aspecte prealabile	227
§2. Legea aplicabilă condițiilor de fond la încheierea căsătoriei	229
§3. Domeniul legii aplicabile condițiilor de fond ale căsătoriei	230
§4. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale căsătoriei	241
§5. Domeniul legii aplicabile condițiilor de formă ale căsătoriei	244
<i>Secțiunea a 3-a. Legea aplicabilă efectelor căsătoriei</i>	244
§1. Precizări prealabile	244
§2. Legea aplicabilă efectelor generale ale căsătoriei	245
§3. Domeniul legii aplicabile efectelor generale ale căsătoriei	247
§4. Legea aplicabilă regimului matrimonial	247
4.1. Sediul materiei. Precizări prealabile	247
4.2. Legea aplicabilă regimului matrimonial prin voința părților	249
4.3. Legea aplicabilă regimului matrimonial potrivit criteriilor obiective	251
4.4. Domeniul legii aplicabile regimului matrimonial	252
<i>Secțiunea a 4-a. Legea aplicabilă regimului matrimonial potrivit Regulamentului (UE) 2016/1103 al Consiliului din 24 iunie 2016 de punere în aplicare a unei cooperări consolidate în domeniul competenței, al legii aplicabile și al recunoașterii și executării hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale</i>	252
§1. Aspecte prealabile. Intrarea în vigoare. Aplicarea în timp	252
§2. Domeniul de aplicare al regulamentului	253
§3. Legea aplicabilă regimului matrimonial în baza principiului autonomiei de voință a părților	254
§4. Condițiile de formă ale acordului privind alegerea legii aplicabile	255

§5. Consimțământul și condițiile de fond ale acordului privind alegerea legii aplicabile	255
§6. Condițiile de formă ale convenției matrimoniale	256
§7. Legea aplicabilă regimului matrimonial în absența alegerii de către părți	257
§8. Domeniul legii aplicabile regimului matrimonial	258
§9. Opozabilitatea față de terți	258
§10. Norme de aplicație imediată	259
§11. Ordinea publică	259
§12. Excluderea retrimiterii	260
§13. Conflicte teritoriale și conflictele interpersonale de legi	260
<i>Secțiunea a 5-a. Soluționarea conflictului mobil de legi</i>	261
<i>Secțiunea a 6-a. Legea aplicabilă desfacerii căsătoriei și separării de corp</i>	262
§1. Precizări prealabile	262
§2. Divorțul și separația de corp potrivit prevederilor Codului civil	263
2.1. Legea aplicabilă divorțului prin voința părților	263
2.2. Legea aplicabilă divorțului în cazul localizării obiective	264
2.3. Ordinea publică de drept internațional privat în contextul determinării legii aplicabile	265
2.4. Recunoașterea divorțului prin denunțare unilaterală	266
2.5. Separația de corp	267
2.6. Domeniul legii aplicabile desfacerii căsătoriei	268
§3. Legea aplicabilă divorțului potrivit Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 al Consiliului din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp	269
3.1. Aspecte generale	269
3.2. Domeniul de aplicare al Regulamentului Roma III	271
3.3. Excluderile din domeniul de aplicare al Regulamentului	273
3.4. Legea aplicabilă divorțului în baza principiului „autonomiei de voință a părților”	273
3.5. Legea aplicabilă în absența acordului de voință al părților	279
3.6. Legea aplicabilă divorțului în cazul transformării separației de corp	282
3.7. Domeniul legii aplicabile divorțului și separației de corp	284
3.8. Dispoziții privind aplicarea excepțională a legii forului	284
3.9. Ordinea publică	289
3.10. Excluderea retrimiterii	291
3.11. Diferențe între legislațiile naționale	291
<i>Secțiunea a 7-a. Legea aplicabilă nulității căsătoriei</i>	292
<i>Secțiunea a 8-a. Legea aplicabilă filiației</i>	295
§1. Aspecte introductive privind filiația	295
§2. Legea aplicabilă filiației copilului din căsătorie	295
§3. Domeniul legii aplicabile filiației copilului din căsătorie	296
§4. Legea aplicabilă filiației copilului din afara căsătoriei	297

§5. Domeniul legii aplicabile filiației copilului din afara căsătoriei	298
§6. Reproducerea umană asistată medical cu terț donator	298
<i>Secțiunea a 9-a. Legea aplicabilă adopției</i>	299
§1. Aspecte introductive privind adopția	299
§2. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale adopției. Domeniu de aplicare	300
§3. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale adopției. Domeniu de aplicare	302
§4. Legea aplicabilă efectelor adopției	303
§5. Legea aplicabilă desfacerii adopției	304
§6. Legea aplicabilă nulității adopției	304
<i>Secțiunea a 10-a. Legea aplicabilă autorității părintești</i>	305
§1. Precizări prealabile. Sediul materiei	305
§2. Domeniul de aplicare al Convenției de la Haga din 1996 privind răspunderea părintească. Excluderi	306
§3. Legea aplicabilă măsurilor de protecție ale copilului (art. 15 din Convenție)	308
§4. Domeniul material al legii aplicabile măsurilor de protecție ale copilului	309
§5. Legea aplicabilă răspunderii părintești	310
§6. Domeniul legii aplicabile răspunderii părintești	312
§7. Ocrotirea terților în cazul lipsei calității de reprezentant al copilului (excepție de la aplicarea legii reședinței obișnuite a copilului)	313
§8. Excluderea retrimiterii. Excepții	314
§9. Ordinea publică	315
<i>Secțiunea a 11-a. Legea aplicabilă obligațiilor de întreținere</i>	315
§1. Aspecte prealabile	315
§2. Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere	317
2.1. Domeniul de aplicare al Protocolului	317
2.2. Norme conflictuale care determină în mod obiectiv legea aplicabilă	319
2.3. Norme conflictuale care determină subiectiv legea aplicabilă	328
2.4. Domeniul legii aplicabile obligației de întreținere	332
2.5. Regresul organismului public împotriva debitorului obligației de întreținere	333
2.6. Excluderea retrimiterii	334
2.7. Ordinea publică	334
2.8. Interpretarea uniformă	337
CAPITOLUL V. NORMELE CONFLICTUALE PRIVIND BUNURILE ȘI FIDUCIA	338
<i>Secțiunea 1. Regula generală în materia legii aplicabile bunurilor (lex rei sitae)</i>	338
<i>Secțiunea a 2-a. Argumente în favoarea legii locului situării bunurilor (lex rei sitae)</i>	340
<i>Secțiunea a 3-a. Domeniul de aplicare al legii locului situării bunurilor (lex rei sitae)</i>	341

<i>Secțiunea a 4-a. Legea aplicabilă unor categorii de bunuri</i>	343
§1. Legea aplicabilă revendicării bunurilor mobile furate sau exportate ilegal	343
§2. Legea aplicabilă uzucapiunii	346
2.1. Legea aplicabilă uzucapiunii mobiliare	346
2.2. Legea aplicabilă uzucapiunii imobiliare	347
§3. Legea aplicabilă bunurilor mobile, corporale, în general	347
§4. Legea aplicabilă ipotecilor mobiliare	348
4.1. Determinarea legii aplicabile ipotecii mobiliare	348
4.2. Legea aplicabilă ipotecii asupra resurselor naturale	349
4.3. Legea aplicabilă publicității ipotecii mobiliare	349
4.4. Legea aplicabilă operațiunilor asimilate ipotecilor mobiliare	351
<i>Secțiunea a 5-a. Dispoziții speciale, derogatorii de la regula generală</i>	352
§1. Legea aplicabilă unor categorii de bunuri și operațiuni referitoare la bunuri	352
1.1. Precizări prealabile	352
1.2. Legea aplicabilă universalității de bunuri	352
1.3. Legea aplicabilă rezervei dreptului de proprietate în cazul bunului destinat exportului	353
<i>Secțiunea a 6-a. Legea aplicabilă formelor de publicitate privind bunurile</i>	354
<i>Secțiunea a 7-a. Legea aplicabilă mijloacelor de transport</i>	356
§1. Legea aplicabilă mijloacelor de transport	356
§2. Domeniul legii aplicabile mijloacelor de transport	357
§3. Actele și faptele juridice petrecute la bordul navei sau aeronavei	359
<i>Secțiunea a 8-a. Legea aplicabilă bunurilor aflate în curs de transport</i>	360
<i>Secțiunea a 9-a. Legea aplicabilă faptelor ilicite privind bunurile în tranzit</i>	361
<i>Secțiunea a 10-a. Legea aplicabilă bunurilor statului străin, Uniunii Europene sau anumitor organizații internaționale</i>	361
<i>Secțiunea a 11-a. Legea aplicabilă drepturilor de creanță</i>	363
<i>Secțiunea a 12-a. Legea aplicabilă titlurilor de valoare</i>	363
§1. Precizări prealabile	363
§2. Legea aplicabilă emisiunii valorilor mobiliare	367
§3. Legea aplicabilă transmiterii valorilor mobiliare	368
§4. Legea aplicabilă titlului reprezentativ al mărfii	368
<i>Secțiunea a 13-a. Legea aplicabilă titlurilor de credit</i>	369
§1. Precizări prealabile	369
§2. Relația dintre titlul de credit și raportul fundamental	370
§3. Legea aplicabilă condițiilor de validitate a titlurilor de credit	371
3.1. Legea aplicabilă condițiilor de fond a titlurilor de credit	371
3.2. Legea aplicabilă condițiilor de formă a titlurilor de credit	372
§4. Legea aplicabilă cambiei și biletului la ordin	372
4.1. Legea aplicabilă efectelor obligațiilor	372
4.2. Legea aplicabilă dobândirii creanței	373

4.3. Legea aplicabilă plății cambiei și biletului la ordin	373
4.4. Mijloacele de valorificare a drepturilor rezultate din titlu	374
4.5. Legea aplicabilă acțiunilor exercitate de posesorul titlului	374
4.6. Legea aplicabilă executării cambiei și a biletului la ordin	375
4.7. Legea aplicabilă acțiunilor extracambiale	375
§5. Legea aplicabilă cecului	375
5.1. Premisele emiterii cecului	376
5.2. Efectele cecului	376
5.3. Plata cecului	377
<i>Secțiunea a 14-a. Legea aplicabilă drepturilor de proprietate intelectuală</i>	378
§1. Precizări prealabile	378
§2. Legea aplicabilă dreptului de autor	378
§3. Domeniul legii aplicabile dreptului de autor	380
§4. Legea aplicabilă dreptului de proprietate industrială	380
§5. Domeniul legii aplicabile dreptului de proprietate industrială	381
<i>Secțiunea a 15-a. Legea aplicabilă fiduciei</i>	381
§1. Precizări prealabile	381
§2. Legea aplicabilă fiduciei	382
2.1. Alegerea legii aplicabile fiduciei	382
2.2. Determinarea obiectivă a legii aplicabile fiduciei	383
2.3. Legea aplicabilă în situații speciale	383
2.4. Domeniul de aplicare	384
CAPITOLUL VI. NORMELE CONFLICTUALE PRIVIND MOȘTENIREA	385
<i>Secțiunea 1. Legea aplicabilă moștenirii potrivit regulilor din Cartea a VII-a a Codului civil</i>	385
§1. Aspecte prealabile	385
<i>Secțiunea a 2-a. Determinarea legii aplicabile moștenirii</i>	387
§1. Determinarea legii potrivit criteriului obiectiv	387
1.1. Alegerea legii aplicabile	388
1.2. Legea aplicabilă testamentului	389
1.3. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale testamentului	389
1.4. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale testamentului	390
§2. Domeniul de aplicare a legii moștenirii	391
§3. Legea aplicabilă succesiunii vacante	394
<i>Secțiunea a 3-a. Legea aplicabilă moștenirii în temeiul Regulamentului (UE) nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor</i>	396
§1. Aspecte introductive	396
§2. Aplicarea Regulamentului	397
§3. Relația Regulamentului cu alte reglementări	398

§4. Domeniul material de aplicare al Regulamentului	399
§5. Legea aplicabilă moștenirii	410
5.1. Determinarea legii aplicabile moștenirii potrivit criteriului obiectiv	410
5.2. Determinarea legii aplicabile moștenirii potrivit criteriului subiectiv	413
§6. Reguli de conflict specifice	415
§7. Reguli de conflict speciale	418
§8. Domeniul de aplicare a legii aplicabile moștenirii	420
§9. Certificatul european de moștenitor	421
§10. Adaptarea drepturilor reale	425
§11. Comorienții	426
§12. Succesiunea vacantă	427
§13. Retrimiteria	427
§14. Ordinea publică	427

CAPITOLUL VII. NORMELE CONFLICTUALE PRIVIND OBLIGAȚIILE

CONTRACTUALE 429

Secțiunea 1. Aspecte generale 429

Secțiunea a 2-a. Legea aplicabilă obligațiilor contractuale în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I) 429

§1. Geneza Regulamentului Roma I	429
§2. Cadru general de aplicare și scopurile Regulamentului Roma I	430
§3. Raporturile Regulamentului Roma I și alte reglementări	432
§4. Domeniul de aplicare al Regulamentului Roma I	434
§5. Materii excluse din domeniul de aplicare al Regulamentului Roma I	437
§6. Determinarea legii aplicabile contractului	466
6.1. Legea aplicabilă în baza autonomiei de voință a părților	466
6.2. Modalitățile de exprimare a voinței părților	468
6.3. Momentul alegerii legii aplicabile	470
6.4. Întinderea voinței părților	470
6.5. Modificarea alegerii legii aplicabile	471
6.6. Limitele libertății de alegere a legii aplicabile	471
6.7. Determinarea legii aplicabile în absența alegerii de către părți	474
6.7.1. Legea aplicabilă în funcție de tipul specific de contract	475
6.7.2. Cazurile de aplicare a legii în care își are reședința obișnuită partea contractată care efectuează prestația caracteristică	486
6.7.3. Aplicarea legii țării cu care contractul prezintă în mod vădit o legătură mai strânsă [art. 4 alin. (3)]	488
6.7.4. Aplicarea legii țării cu care contractul are cele mai strânse legături [art. 4 alin. (4)]	490
6.8. Legea aplicabilă pentru anumite tipuri de contracte	491
6.8.1. Legea aplicabilă contractului de transport	491

6.8.2. Efectele convențiilor internaționale și a altor reglementări ale Uniunii Europene în materia contractelor de transport	503
6.8.3. Legea aplicabilă contractelor încheiate cu consumatorii	511
6.8.4. Excepții în materia legii aplicabile contractelor încheiate cu consumatorii	523
6.8.5. Legea aplicabilă contractelor de asigurare	528
6.8.5.1. Precizări prealabile	528
6.8.5.2. Legea aplicabilă contractelor de asigurare facultativă care acoperă riscuri majore [art. 7 alin. (2)]	530
6.8.5.3. Legea aplicabilă contractelor de asigurare facultativă care acoperă alte riscuri decât cele majore [art. 7 alin. (3) lit. a)-e)]	534
6.8.5.4. Norme suplimentare privind alegerea legii, adoptate de statele membre [art. 7 alin. (3) parag. (2)]	539
6.8.5.5. Legea aplicabilă în absența alegerii [art. 7 alin. (3) parag. 3)]	540
6.8.5.6. Efectele articolului 7 alin. (5)	541
6.8.5.7. Legea aplicabilă contractelor de asigurare care acoperă riscuri comune situate în afara Uniunii Europene	541
6.8.5.8. Norme conflictuale suplimentare aplicabile în cazul contractelor de asigurare obligatorii	542
6.8.5.9. Legea aplicabilă contractelor de reasigurare	543
6.8.5.10. Domeniul legii aplicabile contractelor de asigurare	543
6.8.6. Legea aplicabilă contractelor individuale de muncă	544
6.8.6.1. Determinarea legii aplicabile	544
6.8.6.2. Domeniul legii aplicabile contractului individual de muncă	553
6.9. Legea aplicabilă condițiilor de fond și de formă ale contractului	555
6.9.1. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale contractului	555
6.9.2. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale contractului	558
6.10. Aspecte comune privind legea aplicabilă contractului	561
6.10.1. Reședința obișnuită	561
6.10.2. Excluderea retrimiterii	563
6.10.3. Normele de aplicație imediată (legi de poliție)	564
6.10.4. Ordinea publică	568
6.11. Domeniul de aplicare al legii contractului	573
6.11.1. Interpretarea contractului	573
6.11.2. Efectele contractului	574
6.11.3. Executarea contractului	574
6.11.4. Moneda de plată	575
6.11.5. Răspunderea contractuală	575
6.11.6. Modurile de stingere a obligațiilor, prescripția și decăderea din drepturi	577
6.11.7. Nulitatea contractului	577

6.12. Modurile de transmitere, transformare și stingere a obligațiilor contractuale	578
6.12.1. Cesiunea de creanță și subrogația	578
6.12.2. Cesiunea de contract, preluarea de datorie (delegația) și novația	587
6.12.3. Compensația	590
6.12.4. Obligațiile complexe: obligațiile cu pluralitate de debitori	591
6.13. Normele conflictuale din Codul civil privind obligațiile plurale (art. 2644 și art. 2645 C. civ.)	592
6.14. Presumțiile și sarcina probei	593
<i>Secțiunea a 3-a. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale actului juridic în baza dispozițiilor Codului civil</i>	596
<i>Secțiunea a 4-a. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale actului juridic în baza dispozițiilor Codului civil</i>	602
CAPITOLUL VIII. NORMELE CONFLICTUALE PRIVIND FAPTELE JURIDICE	604
<i>Secțiunea 1. Reglementarea obligațiilor necontractuale (extra-contractuale) între dreptul Uniunii Europene și dreptul național</i>	604
<i>Secțiunea a 2-a. Legea aplicabilă obligațiilor necontractuale în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II)</i>	604
§1. Aspecte generale	604
§2. Domeniul material de aplicare al Regulamentului Roma II	606
<i>Secțiunea a 3-a. Legea aplicabilă faptelor ilicite</i>	613
§1. Norma generală	613
§2. Excepțiile de la norma generală	617
§3. Clauza derogatorie	619
§4. Legea aplicabilă unor tipologii specifice de fapte ilicite	622
4.1. Precizări prealabile	622
4.2. Legea aplicabilă răspunderii pentru produse defectuoase	622
4.3. Legea aplicabilă concurenței neloiale și actelor care îngreșesc concurența	626
4.3.1. Legea aplicabilă concurenței neloiale	626
4.3.2. Legea aplicabilă actelor care îngreșesc libera concurență	630
4.3.3. Interdicția libertății de alegere	633
4.4. Legea aplicabilă daunelor aduse mediului	634
4.4.1. Domeniul de aplicare al legii aplicabile daunelor aduse mediului	637
4.4.2. Libertatea de alegere	637
4.5. Legea aplicabilă drepturilor de proprietate intelectuală	638
4.5.1. Calificarea noțiunilor de „drept de proprietate intelectuală” și „drept de proprietate intelectuală unitar la nivel comunitar”	641
4.5.2. Excluderea autonomiei de voință a părților	644

4.6. Legea aplicabilă acțiunilor sindicale	644
4.6.1. Noțiunea de „acțiune sindicală”. Domeniul de aplicare al art. 9	647
<i>Secțiunea a 4-a. Legea aplicabilă faptei juridice licite</i>	651
§1. Aspecte prealabile	651
§2. Legea aplicabilă îmbogățirii fără justă cauză și plății nedatorate	651
§3. Legea aplicabilă gestiunii de afaceri	657
§4. <i>Culpa in contrahendo</i>	660
<i>Secțiunea a 5-a. Libertatea de alegere a legii aplicabile faptelor juridice licite și ilicite</i>	664
<i>Secțiunea a 6-a. Domeniul legii aplicabile faptelor ilicite și licite</i>	668
§1. Aspecte prealabile	668
§2. Domeniul legii aplicabile faptelor ilicite	669
§3. Domeniul legii aplicabile faptelor licite	674
<i>Secțiunea a 7-a. Prezumțiile legale și sarcina probei</i>	674
<i>Secțiunea a 8-a. Excepții de la aplicarea legii faptului juridic</i>	676
<i>Secțiunea a 9-a. Acțiunile directe împotriva asiguratorului persoanei responsabile</i>	681
<i>Secțiunea a 10-a. Subrogația</i>	685
<i>Secțiunea a 11-a. Obligațiile cu pluralitate de debitori (răspunderea multiplă)</i>	688
<i>Secțiunea a 12-a. Validitatea formală</i>	690
<i>Secțiunea a 13-a. Noțiunea de reședință obișnuită</i>	691
<i>Secțiunea a 14-a. Excluderea retrimiterii</i>	694
<i>Secțiunea a 15-a. Statele cu mai multe sisteme juridice</i>	695
<i>Secțiunea a 16-a. Ordinea publică</i>	697
<i>Secțiunea a 17-a. Raportul dintre Regulamentul Roma II și alte reglementări</i>	699
§1. Raportul dintre Regulamentul Roma II și alte norme ale dreptului Uniunii Europene	699
§2. Raportul dintre Regulamentul Roma II și convențiile internaționale existente	703
<i>Secțiunea a 18-a. Obligații necontractuale care nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II)</i>	706
§1. Dispozițiile art. 2641 alin. (2) C. civ.	706
§2. Legea aplicabilă răspunderii pentru atingeri aduse personalității	708
SURSE BIBLIOGRAFICE	717